

F.Y.B.A. SEM – I (CBCS -2016 Course) : WINTER - 2018

SUBJECT: POLITICAL SCIENCE (G-1) - I

Day: Tuesday
Date: 23/10/2018

W-2018-0015

Time: 11.00 A.M. TO 02.00 P.M.
Max. Marks: 60

N.B:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.

Q.1 A) Select the appropriate answer from given below: [06]

- a) Who is the author of the book 'Communist Manifesto'?
  - i) Hegel
  - ii) Karl Marx
  - iii) T. H. Greeu
  - iv) Lenin
- b) 'Political Science is begins and ends with the State'. Who defined this?
  - i) Aristotle
  - ii) Garner
  - iii) Plato
  - iv) John Locke
- c) The concept of 'Popular Sovereignty' is introduced by _____.
  - i) Rousseau
  - ii) Machiavelli
  - iii) Seeley
  - iv) Hegel
- d) Which theory of the origin of the state believed that the state is a divine institution _____.
  - i) Force Theory
  - ii) Divine origin Theory
  - iii) Evolutionary Theory
  - iv) Social contract Theories
- e) 'Sovereignty is the supreme will of the state'. Who defined?
  - i) Willoughby
  - ii) J. S. Mill
  - iii) Lasswell
  - iv) David Easton
- f) Who is the Father of Sociology?
  - i) August Comte
  - ii) Plato
  - iii) Aristotle
  - iv) Rousseau

B) Answer the following questions in one sentence: [06]

- a) Who said that Political Science is the master science?
- b) The word 'Jurisprudence' means.
- c) Who said that 'Sociology is general Science'?
- d) Who is the author of the book 'Leviathan'?
- e) Who is the main supporter of Patriarchal Theory of the state?
- f) Who said that Political Science is the science of the State and Wealth?

P.T.O.

Q.2 Answer **ANY THREE** of the following: [12]

- a) Explain the Characteristics of Sovereignty.
- b) Examine the relationship between Political Science and Economics.
- c) Evaluate Rousseau's concept of 'General Will'.
- d) Discuss the importance of Thomas Hobbes Social Contract Theory.
- e) Is Political Science really a Science? Explain this statement.

Q.3 Answer **ANY TWO** of the following: [12]

- a) Differentiate between Political Science and Sociology.
- b) Explain the importance of Political Science.
- c) Examine the Force Theory of the origin of the State.

Q.4 Define the term 'Political Science' and explain its Nature and Scope. [12]

OR

Critically examine John Locke's Social Contract Theory.

Q.5 Write short notes on **ANY THREE** of the following: [12]

- a) The term 'Political Theory'
- b) Relationship between Political Science and Jurisprudence
- c) Importance of the Divine origin Theory of the State.
- d) Kinds of Sovereignty
- e) The Patriarchal Theory of the origin of the State.

* * * * *

मराठी रुपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

प्र.१ अ) खालील पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा. (०६)

- १) 'कम्युनिस्ट मॅनीफेस्टो' या ग्रंथाचा लेखक कोण आहे?
अ) हेगेल
ब) टी.एच्. ग्रीन
क) कार्ल मार्क्स
ड) लेनिन
- २) 'राज्यशासनाचा प्रारंभ आणि शेवट राज्याने होतो' अशी व्याख्या कोणी केलेली आहे?
अ) ऑरिस्टॉटल
ब) प्लेटो
क) गार्नर
ड) जॉन लॉक
- ३) 'जनतेचे सार्वभौमत्व' ही संकल्पना कोणी मांडली आहे?
अ) रूसो
ब) सिली
क) मॅकियाव्हेल
ड) हेगेल
- ४) राज्यनिर्मितीचा कोणता सिध्दांत विश्वास ठेवतो की 'राज्य ही दैवी संस्था आहे'.
अ) शक्ती सिध्दांत
ब) उत्क्रान्तवादी सिध्दांत
क) ईश्वरी-वरदान सिध्दांत
ड) सामाजिक करार सिध्दांत
- ५) 'सार्वभौमत्व ही राज्याची सर्वोच्च इच्छा आहे' ही व्याख्या कोणी केली?
अ) विलोबी
ब) लासवेल
क) जे.एस. मील
ड) डेव्हीड ईस्टन
- ६) समाजशास्त्राचा जनक कोण आहे?
अ) ऑगस्ट कॉम्ट
ब) ऑरिस्टॉटल
क) प्लेटो
ड) रूसो

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा. (०६)

- १) 'राज्यशास्त्र हे प्रधान शास्त्र आहे' हे विधान कोणी केले?
- २) 'ज्युरीसप्रुडन्स' या शब्दाचा अर्थ स्पष्ट करा.
- ३) 'समाजशास्त्र हे सर्वसाधारण शास्त्र आहे' हे विधान कोणी केले?
- ४) 'लेव्हीयथॉन' या ग्रंथाचा लेखक कोण आहे?
- ५) राज्यनिर्मितीच्या पितृसत्ताक कुटुंब सिध्दांताचा प्रमुख पुरस्कर्ता कोण आहे?

कृ.मागे पहा

- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)
- अ) सार्वभौमत्त्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) राज्यशास्त्र आणि अर्थशास्त्र या दोन्हीमधील संबंधाचे परीक्षण करा.
क) 'रूसोच्या सामूहिक ईहा' संकल्पनेचे मुल्यमापन करा.
ड) थॉमस व्हॉबजच्या सामाजिक करार सिध्दांताची चर्चा करा.
इ) खरोखर राज्यशास्त्र हे शास्त्र आहे? हे विधान स्पष्ट करा.

- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)
- अ) राज्यशास्त्र आणि समाजशास्त्र या दोन्हीमधील फरक स्पष्ट करा.
ब) राज्यशास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
क) राज्य निर्मितीच्या शक्ती सिध्दांताचे परीक्षण करा.

- प्र.४ 'राज्यशास्त्र' संज्ञेची व्याख्या सांगून त्याचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा. (१२)

किंवा

जॉन लॉकच्या सामाजिक करार सिध्दांताचे टिकात्मक परीक्षण करा.

- प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर टीपा लिहा. (१२)
- अ) 'राजकीय सिध्दांत' संज्ञा
ब) राज्यशास्त्र आणि विधीशास्त्र यातील फरक
क) राज्य निर्मितीच्या ईश्वरी-वरदान सिध्दांताचे महत्त्व
ड) सार्वभौमत्त्वाचे प्रकार
इ) राज्यनिर्मितीचा पितृसत्ताक कुटुंबपध्दती सिध्दांत

* * * *